

Uppmärksamhet på social beredskap, omsorg och frivillig samverkan

Till Sveriges kommuner

För vidarebefordran till kommundirektör, säkerhetschef/-ansvarig, ekonomichef, socialförvaltning, föreningsansvariga och kommunpolitiker.

Sveriges Frivilligcentraler vill med detta brev uppmärksamma den viktiga roll som frivilligcentraler, frivilligorganisationer och seniorföreningar kan spela både i kommunernas arbete med social hållbarhet, vård och omsorg samt inom den civila beredskapen.

Den nya socialtjänstlagen betonar vikten av ett mer förebyggande, lätt tillgängligt och kunskapsbaserat socialt arbete samt en stärkt samverkan med civilsamhället. Samtidigt har kommunerna ett utökat ansvar för den civila beredskapen och regeringens arbete för att motverka ofrivillig ensamhet har ytterligare aktualiserat behovet av lokala samverkansformer som stärker gemenskap, delaktighet och trygghet. Frivilligcentraler utgör en naturlig plattform där dessa ambitioner kan omsättas i praktisk handling.

Ett organiserat frivilligengagemang stärker kommunens förmåga att möta både vardagens och krisens utmaningar. Genom samverkan mellan kommun, civilsamhälle och frivilliga skapas ett mervärde som gynnar både invånare och kommunens verksamheter.

Frivilliga insatser innebär inte bara fler medmänniskor som kan bidra med exempelvis ledsagning, promenader, sociala besök eller annan praktisk hjälp. Forskning visar också att ideellt engagemang har positiva effekter på både fysisk och psykisk hälsa – både för den som får stöd och för den som engagerar sig. Ett starkt socialt nätverk och tidiga frivilliginsatser kan dessutom bidra till att äldre personer klarar sig längre utan omfattande omsorgsinsatser, vilket både ökar livskvaliteten och kan minska framtida kostnader för kommunen.

Erfarenheter från flera kommuner visar också att relativt begränsade investeringar i samordning av frivilliginsatser kan ge betydande samhällsekonomiska vinster.

I Karlskoga kommun finansierar kommunen en samordnartjänst samt stödjer föreningen Kontaktservice genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP). Därutöver tillhandahålls lokaler och viss administrativ utrustning. Den totala kommunala kostnaden uppgår grovt räknat till omkring en miljon kronor per år. Den frivilliga arbetsinsats som verksamheten genererar har samtidigt uppskattats motsvara ett värde på cirka 2,2 miljoner kronor per år, beräknat utifrån lönekostnaden för ett vårdbiträde.

Liknande beräkningar i Örebro kommun visar att de frivilliga insatserna motsvarar ett värde på närmare nio miljoner kronor per år. Även andra kommuner har gjort liknande erfarenheter där samverkan med civilsamhället skapar betydande mervärden.

Frivilligcentraler, frivilligorganisationer och seniorföreningar har också en viktig funktion i kommunernas beredskapsarbete. Kommunens ansvar omfattar även äldre personer som ännu inte har bistånd eller andra kommunala insatser. Vid exempelvis längre elavbrott, vattenbrist eller andra samhällsstörningar kan många äldre som normalt klarar sig själva snabbt bli sårbara. Genom etablerad samverkan med exempelvis SPF Seniorerna, PRO och andra lokala organisationer kan kommunerna snabbare nå ut med information, identifiera behov och skapa ett effektivt stöd till dessa grupper. Frivilligcentraler kan här fungera som en samordnande länk mellan kommunen, föreningslivet och frivilliga invånare.

Vi vill därför uppmana Sveriges kommuner att:

- stärka samverkan med frivilligcentraler, frivilligorganisationer och seniorföreningar,
- inkludera civilsamhället som en naturlig del av kommunens sociala omsorgsarbete och beredskapsplanering,
- säkerställa långsiktiga former för samverkan och samordning,
- kartlägga vilka ideella organisationer som bedriver människa-till-människa-insatser och föra en aktiv dialog om hur deras resurser kan tas tillvara.

Små investeringar i samordning kan skapa stora sociala, ekonomiska och mänskliga värden. Ett starkt civilsamhälle gör kommunen mer robust, minskar ofrivillig ensamhet och stärker både den sociala hållbarheten och den civila beredskapen.

Vi erbjuder gärna ett digitalt möte eller ett samtal med er kommun för att diskutera hur frivilligcentraler och idéburen samverkan kan stärka både omsorgen och den civila beredskapen lokalt.

OM SVERIGES FRIVILLIGCENTRALER

Sveriges Frivilligcentralers vision är att det ska finnas en etablerad frivilligcentral i varje kommun. Frivilligcentraler är lokala samverkansplattformar som för samman människor som vill engagera sig ideellt med människor, verksamheter och organisationer som behöver stöd. Genom att samordna frivilliga insatser stärker frivilligcentralerna den sociala hållbarheten, motverkar ofrivillig ensamhet, främjar folkhälsan och utgör en viktig resurs i kommunernas arbete med civil beredskap och samverkan med civilsamhället.

Tack för att ni tar del av denna information. Vi ser fram emot en fortsatt dialog om hur vi tillsammans kan utveckla ett starkare och mer inkluderande lokalsamhälle.

Med vänliga hälsningar

Sveriges Frivilligcentraler

Torbjörn S Brandhill, Göteborg
Ordförande
sverigesfrivilligcentraler@gmail.com
Zeulots@hotmail.com

Anna Wiberg, Karlskoga
Styrelseledamot
anna@adminca.se